

STORTINGET

Representantforslag 114 S

(2018–2019)

fra stortingsrepresentantene Per Olaf Lundteigen, Geir Adelsten Iversen, Siv Mossleth og Willfred Nordlund

Dokument 8:114 S (2018–2019)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Per Olaf Lundteigen, Geir Adelsten Iversen, Siv Mossleth og Willfred Nordlund om HMS-kort på bygge- og anleggsarbeidsplasser

Til Stortinget

Bakgrunn

Dagens kortordning er unødvendig sårbar og innebærer en rekke problemer

Alle som utfører arbeid på bygge- og anleggsarbeidsplasser, både norske og utenlandske arbeidsfolk, skal i dag ha HMS-kort. På HMS-kort skal det fremgå:

- hvem man er (bilde, navn, signatur, fødselsdato og kjønn),
- hvilken virksomhet man jobber for (firmanavn og org.nr.),
- kortets gyldighetsperiode (dato).

Kortets formål er å bidra til å gi bedre oversikt over hvem som arbeider på en bygge- og anleggsarbeidsplass. Det er arbeidsgiver / den sjølstendig næringsdrivende som skal sørge for bestilling av HMS-kortet. Ansatte skal levere kortet tilbake til arbeidsgiver når arbeidsforholdet avsluttes. Dersom kortet går tapt eller blir stjålet, må arbeidsgiver registrere kortet som tapt og bestille nytt kort. Dersom det tapte kortet kommer til rette igjen etter at et nytt kort er utstedt, skal det tapte kortet umiddelbart sendes IDEMIA AS, som utsteder HMS-kort på vegne av Arbeidstilsynet.

Dagens ordning med HMS-kort er sårbar og innebærer en rekke problemer:

- kortene brukes som ID,
- de forfalskes lett,
- det tar lang tid å få dem utstedt,
- man kan jobbe i påvente av at kortet utstedes,
- arbeidsgiver trekker ikke kortet inn etter endt oppdrag.

Kortet inneholder ikke informasjon i sanntid (oppdatert informasjon i nåtid) som kan avleses elektronisk med formål om å bekjempe arbeidslivskriminalitet, for eksempel av Arbeidstilsynet, Skatteetaten, Nav og politiet.

Ordningen med HMS-kort må utformes slik at risikoen for identitetsmisbruk minimeres

Ettersom dagens HMS-kort inneholder både bilde, navn og signatur, blir det i praksis ansett som en form for ID-kort. Dette fører til at HMS-kortet blir utsatt for betydelig misbruk. Det skjer for eksempel ved at HMS-kort lånes bort, gis til en arbeidstaker med falsk identitet, eller at arbeidstaker selv står for en forfalskning av kort. Misbruk skjer også ved at arbeidstaker kun viser kvittering på at søknad om HMS-kort er sendt inn. Ettersom søknaden ikke nødvendigvis blir innvilget, kan en arbeidstaker i praksis ende opp som en "evig søker" som likevel får arbeide på byggeplassen.

Av slike grunner bør inntrykket av HMS-kortet som et ID-kort tones ned. Derfor kan signatur fjernes. Enhver validering av kortet må skje igjennom elektronisk avlesning. Avlesning av den informasjon kortet skal inneholde, kan eksempelvis skje ved skanning av strekkode/qr-kode på kontrollørens telefon eller nettbrett. I de tilfeller hvor det er kortleser på bygge- og anleggsarbeidsplassen, vil derfor folk uten gyldig HMS-kort bli avvist. Den enkelte arbeidsgiver kan dermed fra sentralt hold melde sine ansatte inn og ut av registrert byggeplass,

mens kortet beholdes av den enkelte arbeidstaker/kortinnehaver.

HMS-kortet må inngå i et sentralt system for søkbar informasjon i sanntid

Bruken av ufaglært arbeidskraft svekker bransjens interesse i å investere i teknologi og utdanning, og bidrar derfor til lønns- og arbeidsvilkår som er dårlige. Det er derfor viktig å kartlegge den enkeltes realkompetanse.

Gjennom HMS-kortet bør det derfor legges til rette for at det er mulig å innhente informasjon om kortbærerens kvalifikasjoner. Dette forutsetter at det opprettes et nytt sentralt offentlig register for registrering av kvalifikasjoner. I første omgang bør formell utdanning og realkompetanse fremgå av registeret. På sikt bør det også kunne registreres elektronisk ulike tilleggskurs/utdanninger, bransjesertifiseringer så som «varme arbeider», ledninger i grunn, betongstøpekurs mv. Dette vil være en forenkling og standardisering av stor nytteverdi både for den ansatte, foretaket og samfunnet.

Innhenting av sanntidsinformasjon gjennom HMS-kortet må være enkel og gjennomføres via en elektronisk plattform knyttet opp mot sanntidsregistre som blant annet Aa-registeret, Sentralskattekontoret for utenlandssaker, Kvalifikasjonsregisteret (som må opprettes) og Foretaksregisteret.

Bare slik vil HMS-kortet enkelt og effektivt gi tilsynsmyndigheter/kontrollører tilgang til opplysninger som gjelder lønns- og arbeidsforhold, og på den måten bekrefte foretakets og den enkelte arbeidstakers seriøsitet. Videre bør det ved tilsyn kunne sjekkes andre forhold som gjelder arbeidstakeren, som for eksempel lovlig opphold.

HMS-kortet må følge personen, ikke arbeidsgiveren

En forutsetning for å kunne lese av sanntidsinformasjon knyttet til kortbærer, er at kortet følger personen, og ikke som i dag at det utstedes nytt kort for hver ny arbeidsgiver. Gjennom kortets informasjon om kortbærerens arbeidsgiver vil imidlertid tilsynet/kontrolløren også få tilgang til informasjon om den ansattes arbeidsgiver(e).

HMS-kort skal omfatte alle som arbeider i bygge- og anleggsnæringen, uavhengig av om man har sitt arbeidssted på en bygge- eller anleggsplass eller på et kontor

HMS-kort skal omfatte alle som arbeider i bygge- og anleggsnæringen, uavhengig om man har sitt arbeidssted på en bygge- eller anleggsplass eller på et kontor (administrasjon, prosjektering), eller i transport, i renhold eller andre oppgaver eller fag.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen legge fram sak om at det for bygge- og anleggsarbeidsplasser må utstedes kun ett HMS-kort med offentlig kontrollert identitet til alle sjølstendig næringsdrivende og lønnsinntakere, som viser hovedarbeidsgiver og vedkommendes utdannelse. Kortet skal registreres i en sentral offentlig database og skal gi offentlige kontrollmyndigheter mulighet til å koble informasjon til andre offentlige registre i sanntid, jf. adgang etter norsk lov.

9. april 2019

Per Olaf Lundteigen

Siv Mossleth

Geir Adelsten Iversen

Willfred Nordlund